

18 Οκτωβρίου, 1991

[ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, Δ/σπής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

THERMPHASE LIMITED,

Αιτητές,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ,

Καθ' ων η Αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 411/90).

Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο — Μαρτυρία — Κανονισμός 11 του Διαδικαστικού Κανονισμού του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου 1962 — Αντεπάγγελτες εξουσίες του Δικαστηρίου να καλέσει πρόσωπο να δώσει προφορική μαρτυρία — Οδηγίες για κλήτευση κατονομαζόμενου προσώπου για να δώσει μαρτυρία μετά από αίτημα ενός από τους διαδίκους. 5

Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο — Μαρτυρία με ένορκη δήλωση — Αντεξέταση — Δεν χρειάζεται έγκριση του Δικαστηρίου — Αρκεί η πληροφόρηση του αντιδίκου περί της πρόθεσης αυτής.

Μετά την καταχώρηση ενόρκων δηλώσεων από μάρτυρες και 10 των δύο διαδίκων μερών, ο δικηγόρος των αιτητών ζήτησε προφορικά από το Δικαστήριο όπως εκδοθούν οδηγίες τόσο για την αντεξέταση των όσων είχαν δώσει ένορκες δηλώσεις όσο και για την κλήτευση του κ. Παλαιάαν, Προέδρου του Συμβουλίου Προσφορών, δυνάμει του Κανονισμού 11 του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου 1962. 15

Το Ανώτατο Δικαστήριο, εκδίδοντας οδηγίες για την κλήτευση του κατονομαζόμενου δημοσίου υπαλλήλου για να δώσει προφορική μαρτυρία, αποφάσισε ότι:

(1) Η πρόνοια του Κανονισμού 11 είναι σύμφωνη με την ανα- 20 κριτική φύση της διοικητικής δίκης και κάτω από το άρθρο 146 του Συντάγματος. Μπορεί δε η εξουσία αυτή η οποία ασκείται αντεπάγγελα να ασκηθεί μετά από εισήγηση ενός από τους διαδίκους. Όμως η επίδικη πρόνοια δεν παρέχει εξουσία παραχώρησης άδειας σε διάδικο για την κλήτευση κάποιου μάρτυρα. Αλλά το 25 Δικαστήριο δεν θα διστάσει να ασκήσει την εξουσία αυτή αν κρίνει αναγκαίο να καλέσει το προτεινόμενο πρόσωπο ή οποιοδήποτε

άλλο να δώσει μαρτυρία.

- 5 (2) Στο βαθμό που το αίτημα των αιτητών είναι δυνατό να χαρακτηριστεί ως αίτημα για την τροποποίηση προηγούμενων οδηγιών μου, κάτω από τους Κανονισμούς 10 (2) και/ή 17 αποκλίνω να ασκήσω τη διακριτική μου εξουσία υπέρ της έκδοσης οδηγιών που θα επέτρεπαν στους αιτητές την κλήτευση του κατονομαζόμενου δημοσίου υπαλλήλου για να δώσει προφορική μαρτυρία.

- 10 (3) Δεν απαιτείται η έκδοση οδηγιών για την αντεξέταση προσώπων που έκαναν ένορκες δηλώσεις. Η κάθε πλευρά έχει δικαίωμα να τους αντεξετάσει χωρίς το δικαίωμα αυτό να υπόκειται στην έγκριση είτε της άλλης πλευράς είτε του Δικαστηρίου. Αρκεί να πληροφορηθεί έγκαιρα την άλλη πλευρά για την πρόθεση αυτή.

Διαταγή ως ανωτέρω.

Αίτηση.

- 15 Αίτηση από τον δικηγόρο των αιτητών για άδεια να αντεξετάσει τους μάρτυρες που έχουν δώσει ένορκες δηλώσεις και οδηγίες του Δικαστηρίου για την κλήτευση του κ. Παλταϊάν, Προέδρου του Συμβουλίου Προσφορών ενώπιον του Δικαστηρίου.

- 20 Α. Παπαφιλίππου, για τους αιτητές.

Π. Κληρίδης, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

- 25 ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, Δ. ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Με την προσφυγή τους αυτή οι Αιτητές ζητούν:

- 30 "Δήλωση του Δικαστηρίου ότι η πράξη ή/και απόφαση των καθ' ων η αίτηση σύμφωνα με την οποία οι καθ' ων η αίτηση ή/και η Υπουργική Επιτροπή Προσφορών κατεκύρωσε την προσφορά σχετικά με τον σχεδιασμό, προμήθεια, εγκατάσταση, λειτουργία και συντήρηση δικτύου ραδιοτηλεφωνίας για την Αστυνομία Κύπρου στους Motorola Inc αντί στους Αιτητές είναι άκυρη και στερείται κάθε νομίμου αποτελέσματος."

Στις 28 Μαρτίου 1991, ανταποκρινόμενο σε σχετικό αί-

35
τημα των δικηγόρων των δυο πλευρών, το Δικαστήριο εξέ-
δωσε οδηγίες για την προσαγωγή μαρτυρίας τόσο από
τους Αιτητές όσο και από τους Καθ' ων η Αίτηση υπό
μορφή ενόρκων δηλώσεων μέσα σε τακτή προθεσμία.
Όταν μετά την καταχώρηση δυο ενόρκων δηλώσεων εκ μέ- 5
ρους των Αιτητών και μιας εκ μέρους των Καθ' ων η Αίτη-
ση, η υπόθεση παρουσιάστηκε ενώπιον μου για την έκδοση
τυχόν περαιτέρω οδηγιών, ο ευπαιδευτος δικηγόρος των
αιτητών υπόβαλε προφορικά το ακόλουθο αίτημα:

10
"Ζητώ οδηγίες του Δικαστηρίου και άδεια να αντεξε-
τάσω τους Πίττα και Σερδάρη που έχουν δώσει ένορκες
δηλώσεις και ταυτόχρονα δυνάμει του κανονισμού 11,
ζητώ τις οδηγίες του Δικαστηρίου να κληθεί ο κ. Παλ-
ταϊάν, Πρόεδρος του Συμβουλίου Προσφορών ενώπιον
του Δικαστηρίου. Ο κανονισμός 11 είναι ο ακόλουθος:" 15

Προς υποστήριξη του αιτήματος του ο κ. Παπαφιλίπ-
που έκαμε την πιο κάτω δήλωση:

"Από τις ένορκες δηλώσεις των πελατών μου και τις
ένορκες δηλώσεις της Δημοκρατίας, προκύπτει ότι είχε
ένα ιδιαίτερα σοβαρό ρόλο ο κ. Παλταϊάν, διότι ανεμεί- 20
χθη και σε προπαρασκευαστικό στάδιο πριν την έκδοση
της προσβαλλόμενης πράξης και είναι πρόσωπο το
οποίο δεν μπορώ εγώ να κλητεύσω γιατί είναι ο Πρόε-
δρος του Συμβουλίου Προσφορών που είναι ο καθ' ου η
αίτηση αρ.2. Ζητώ επομένως όπως ο κ. Παλταϊάν δυνά- 25
μει των εξουσιών που έχετε από το διαδικαστικό κανο-
νισμό που ανέφερα, να παρουσιαστεί την ημέρα της
ακροάσεως."

Ο ευπαιδευτος δικηγόρος των Καθ' ων η Αίτηση δε
συγκατένευσε στην έκδοση των επίδικων οδηγιών και 30
παρά το γεγονός ότι το Δικαστήριο δέχτηκε αίτημα του κ.
Κληρίδη για σύντομη αναβολή για να ετοιμάσει την επι-
χειρηματολογία του, ο κ. Κληρίδης εξέφρασε αδυναμία να
απαντήσει στο αίτημα του κ. Παπαφιλίππου γιατί, όπως
ισχυρίστηκε, η προφορική διατύπωση του αιτήματος έγινε 35

κατά τρόπο ασαφή.

Ο κ. Παπαφιλίππου δήλωσε ότι το αίτημα του βασίζεται στο Διαδικαστικό Κανονισμό του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου 1962, Κανονισμός αρ. 11 σε συνδυασμό με τους Κανονισμούς αρ. 10(2)* και 17**, ο οποίος προνοεί τα εξής:

10 "Προς πλήρη απονομήν της δικαιοσύνης το Δικαστήριο ή Δικαστής δύναται εις οιανδήποτε υπόθεσιν να καλέση οιανδήποτε πρόσωπον να δώση μαρτυρίαν ή να προσαγάγη έγγραφα. Προς τον σκοπόν τούτον το Δικαστήριο ή Δικαστής δύναται να διορίση εμπειρογνώμονα, όπως διεξαγάγη έλεγχον ή προβή εις εξέτασιν ή άλλην έρευναν, η οποία θα ήτο αναγκαία δια να δυνηθή ούτος να γνωμοδοτήσει εις την υπόθεσιν."

15 Η πρόνοια του Κανονισμού αρ. 11 είναι σύμφωνη με την ανακριτική φύση της διοικητικής δίκης κάτω από το άρθρο 146 του Συντάγματος. Παρέχει στο διοικητικό Δικαστή την εξουσία να καλεί αυτεπάγγελτα οποιοδήποτε πρόσωπο να δώσει μαρτυρία ή να παρουσιάσει έγγραφα
20 στίς περιπτώσεις που η πλήρης απονομή της δικαιοσύνης το απαιτεί. Μπορεί, βέβαια, η εξουσία αυτή του διοικητι-

25 * "10(2) Κατά την διάρκεια της τοιαύτης ακροάσεως το Δικαστήριο ή Δικαστής δύναται να εκδώση τοιαύτας οδηγίας αναφορικώς προς περαιτέρω εγγράφους προτάσεις, λεπτομερείας, αποκάλυψιν ή επιθεώρησιν εγγράφων, αποδεικτικά μέσα, συμπεριλαμβανομένων ενόρκων ομολογιών αποδεικνυσών τα γεγονότα επ' ων βασίζεται έκαστος διάδικος, επιθεώρησιν του επιδίκου μέρους, διαδικασίαν συμφώνως προς την παράγραφον 2 του Άρθρου 134, ημερομηνίαν δημοσίεας
30 ακροάσεως, καταχώρισιν και ανταλλαγήν μεταξύ των διαδίκων εγγράφου επιχειρηματολογίας εντός καθοριζομένων χρονικών ορίων ως και την διάρκεια τυχόν μεταγενεστέρων αγορεύσεων, η οιασδήποτε άλλας οδηγίας σχετικώς προς την διαδικασίαν της υποθέσεως ως ήθελε κρίνη αναγκαίον."

35 ** "17. Το Δικαστήριο δύναται να εκδώση οιανδήποτε απόφασιν δυνάμει οιανδήποτε Άρθρου χορηγούντος αυτώ αρμοδιότητα, εάν η δικαιοσύνη απαιτή σιτώ, ανεξαρτήτως του εάν εις την ενώπιον αυτού εκκρεμούσαν διαδικασία εξηγήθη ή μη η τοιαύτη απόφασις."

κού Δικαστή να ασκηθεί μετά από εισήγηση ενός από τους διαδίκους. Όμως η επίδικη πρόνοια δεν παρέχει εξουσία παραχώρησης άδειας σε διάδικο για την κλήτευση κάποιου μάρτυρα. Το Δικαστήριο δε θα διατάξει να ασκησει την εξουσία αυτή αν σε μεταγενέστερο στάδιο της 5 ακροαματικής διαδικασίας κρίνει αναγκαίο να καλέσει το προτεινόμενο πρόσωπο ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο να δώσει μαρτυρία ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχει ο Κανονισμός αρ. 11.

Στο βαθμό που το αίτημα των Αιτητών είναι δυνατό 10 να χαρακτηριστεί ως αίτημα για την τροποποίηση και/ή επέκταση των προηγούμενων οδηγιών μου, κάτω από τους Κανονισμούς 10(2), και/ή 17, αποκλίνω ν'ασκήσω τη διακριτική μου εξουσία υπέρ της έκδοσης οδηγιών που θα επέτρεπαν στους Αιτητές την κλήτευση του κατονομαζόμενου δημοσίου υπαλλήλου για να δώσει προφορική μαρτυρία 15 αντί μαρτυρία υπό μορφή ένορκης δήλωσης όπως είναι η συνήθης πρακτική που ακολουθείται στο διοικητικό Δικαστήριο και όπως έχουν ήδη εκδοθεί σχετικές οδηγίες στις 29 Μαρτίου 1991 αναφορικά με άλλους μάρτυρες 20 αμφοτέρων των πλευρών. Η έκδοση των παρόντων οδηγιών δεν επηρεάζει με οποιοδήποτε τρόπο την εφαρμογή των προνοιών του άρθρου 67(2) του περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμου του 1990 (Ν.1/90). Το θέμα αυτό δε συζητήθηκε καθόλου από τους ευπαιδευτους δικηγόρους των 25 δυο πλευρών.

Θα ήθελα, τέλος, να αναφέρω ότι δεν απαιτείται η έκδοση οποιωνδήποτε οδηγιών αναφορικά με την αντεξέταση των προσώπων που εκάμαν τις ένορκες δηλώσεις που έχουν κατατεθεί. Η κάθε πλευρά έχει δικαίωμα το οποίο 30 δεν υπόκειται στην έγκριση είτε της άλλης πλευράς είτε του Δικαστηρίου, να αντεξετάσει οποιοδήποτε πρόσωπο η ένορκη δήλωση του οποίου έχει προσαχθεί ως αποδεικτικό μέσο στη διαδικασία της διοικητικής δίκης όπως ακριβώς συμβαίνει στην περίπτωση της αστικής δίκης. Αρκεί 35 να πληροφορηθεί έγκαιρα την άλλη πλευρά για την πρόθεση της ώστε να καταστεί δυνατή η παρουσία του προσώπου αυτού στο Δικαστήριο κατά την ορισθείσα ημερομηνία για ν' αντεξεταστεί.

Διαταγή ως ανωτέρω. 40